

Skriftligt spörsmål SS 3/2026 rd

Anders Norrback sv m.fl.

Skriftligt spörsmål om Traficoms upphandling av förarexamen- och tillståndstjänster samt konsekvenserna för språkliga rättigheter och svenskspråkig yrkesutbildning

Till riksdagens talman

Traficom har inlett en upphandling som innebär en betydande reducering av antalet serviceställen för förarexamen och tillståndstjänster. Enligt upphandlingsunderlaget planeras antalet serviceställen minska från 77 till 43 från och med år 2027. Bland de orter som föreslås utgå finns både Jakobstad och Kristinestad.

Den planerade förändringen försämrar tillgången till teori- och körprov samt tillståndstjänster i stora delar av Österbotten och Sydösterbotten. Konsekvenserna är särskilt allvarliga för den svenskspråkiga befolkningen, eftersom serviceutbudet på svenska redan i nuläget är begränsat på flera av de återstående orterna. Exempelvis har det konstaterats att tillgången till svenskspråkig betjäning i Karleby är otillräcklig, och att Ajovarmas serviceställe i Jakobstad i praktiken har fungerat som ett centralt nav för svenskspråkig service i regionen, med cirka 80 procent av kundkontakterna på svenska.

Ordnandet av körprov och tillståndstjänster är myndighetsutövning som omfattas av språklagen. Enligt språklagen ska rätten att använda svenska tryggas i praktiken, och denna skyldighet ska beaktas redan i planering, beredning och genomförande av myndigheternas verksamhet, inklusive vid offentliga upphandlingar. I den aktuella upphandlingen saknas en systematisk analys av de språkliga konsekvenserna, trots att förändringarna innebär en väsentlig omstrukturering av servicenätet i tvåspråkiga och svenskspråkiga regioner.

Den föreslagna centraliseringen får dessutom direkta och långtgående konsekvenser för svenskspråkig yrkesutbildning inom transport- och logistikbranschen. Yrkesakademin i Österbotten (YA) och Optima ordnar omfattande logistik- och yrkesförarutbildning på svenska. Vid YA:s enhet i Närpes är logistik den största utbildningsbranschen sett till antalet studerande, med ett starkt söktryck och ökande antagningsvolymerna. Logistikstuderande är beroende av ett stort antal teori- och körprov samt tillståndsärenden för att kunna avlägga examen inom utsatt tid.

En grundexamensstuderande inom logistik besöker Ajovarmas serviceställe minst elva gånger under studietiden, ofta fler. En betydande del av dessa prov och ärenden utförs i dag i Kristinestad, där service på svenska har kunnat säkerställas och där utbildningsanordnarna effektivt kan stödja studerandena i myndighetskontakter. Om servicestället i Kristinestad avvecklas koncentreras dessa tjänster i praktiken till Vasa, där nuvarande resurser redan är

Skriftligt spörsmål SS 3/2026 rd

ansträngda. Detta riskerar att leda till längre väntetider, ökade kostnader, förseningar i studierna samt till att studerande i praktiken tvingas genomföra prov på finska, trots lagstadgad rätt till service på svenska.

Utöver de språkliga konsekvenserna innebär förändringen en ineffektiv användning av utbildningsresurser, ökade trafiksäkerhetsrisker, större miljöbelastning samt försvårade möjligheter att tillgodose arbetslivets akuta behov av yrkeschaufförer i regionen.

Med hänvisning till 27 § i riksdagens arbetsordning ställer vi följande spörsmål till den minister som saken gäller:

Hur säkerställer ministeriet att den ansvariga myndigheten, Traficom, i samband med upphandling av förarexamen- och tillståndstjänster uppfyller språklagens krav, inklusive skyldigheten att bedöma språkliga konsekvenser och att tryggt garantera faktisk tillgång till service på svenska även i praktiken och regionalt, och

hur avser ministeriet att säkerställa att svenskspråkig logistik- och yrkesförarutbildning vid utbildningsanordnare såsom Yrkesakademin i Österbotten och Optima samkommun kan genomföras lagenligt, effektivt och utan oskäligen hinder, om tillgången till förarexamen- och tillståndstjänster på svenska i regionen försämras genom den planerade centraliseringen?

Helsingfors 4.2.2026

Anders Norrback sv
Christoffer Ingo sv
Mikko Ollikainen sv